

مشکلات معیشتی اجازه حضور پررنگ مردم در مساجد را نمی دهد

آیت الله سیدعلی مقدم قوچانی امام جماعت مسجد علوی افسریه مشهور به علوی صد دستگاه با بیان اینکه امام جماعت مانند یک طبیب نیازهای اخلاقی و دینی مردم را می شناسد، گفت: مشکلات معیشتی اجازه حضور پررنگ مردم در مساجد را نمی دهد.

آیت الله سیدعلی مقدم قوچانی امام جماعت مسجد علوی افسریه مشهور به علوی صد دستگاه با بیان اینکه امام جماعت مانند یک طبیب نیازهای اخلاقی و دینی مردم را می شناسد، گفت: مشکلات معیشتی اجازه حضور پررنگ مردم در مساجد را نمی دهد.

به گزارش خبرنگار مهر، حوالی خیابان افسریه مسجدی قدیمی بنام علوی وجود دارد که از مساجد قدیمی تهران به شمار می رود. امام جماعت این مسجد آیت الله سیدعلی مقدم قوچانی حدود نیم قرن در این مسجد حضور دارد. آیت الله قوچانی دارای یک فرزند شهید و دو جانباز می باشد و در سالهای قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و دوران دفاع مقدس نقش مهمی در حرکت انقلابی مردم این منطقه برعهده داشته است. به بهانه دهه تکریم و غباروبی مساجد نزد وی رفتیم تا در خصوص حال و هوای این روزهای مساجد و معضلات و مشکلات ائمه جماعات جویا شویم.

* شما چند سال است که در این مسجد به عنوان امام جماعت حضور دارید؟

بنده حدود 45 سال است که در این مسجد به عنوان امام جماعت حضور دارم و در حال حاضر 46 سال حضور خود را در این مکان مقدس به عنوان خدمتگذار مردم می گذرانم. مسجدی که برای نماز به آنجا می روم مسجد علوی نام دارد که البته دو مسجد بنام علوی در این منطقه وجود دارد که مسجد علوی صد دستگاهی نامی است که مسجد ما به این نام معروف شده است.

* در نگاه اول مساجد به عنوان مکانهایی برای اقامه نماز به شمار می روند اما مساجد کارکردهای دیگری هم دارند، مسجد شما چه کارکردهایی غیر از فریضه نماز دارد؟

فعالیت‌های جانبی مختلفی در مسجد ما انجام می گیرد که از جمله مهمترین آنها برگزاری جلسات سخنرانی با دعوت از وعاظ مختلف تهران و همچنین برگزاری دعای توسل در شب سه شنبه و دعای کمیل در شب جمعه می باشد. برنامه قرآنی مسجد ما هم به شکلی است که دو شب تفسیر قرآن به همراه تجوید در هفته برگزار می کنیم که غالبا مورد استقبال هم قرار می گیرد.

* خودتان چه نقشی را در برنامه های مختلف مسجد ایفا می کنید؟

بعد از اینکه از قم برای امام جماعت این مسجد به تهران آمدم در 10 سال اول صبحهای جمعه برای جوانان درس اخلاق و تفسیر برگزار می کردیم که این مسئله هم اکنون هم ادامه دارد ولی آنرا به شورای فرهنگی مسجد واگذار کرده ایم. در حال حاضر شورای فرهنگی مسجد ما در مناسبت‌های مختلف مانند ماه مبارک رمضان، ایام تابستان، ایام فاطمیه و ماه محرم و صفر برنامه های مختلفی را برای قشرهای مختلف مردم برگزار می کند.

* به نظرتان اصولا مساجد چه کارکردهایی را دارند؟

مساجد از نظر اخلاقی، دینی و سیاسی نقش مهمی در زندگی مردم دارد که امام جماعت در این میان نقش مهمتری دارد. امام جماعت مانند طبیبی است که مردم و نیازهای اخلاقی و دینی آنها را می شناسد و سعی می کند با بیان سخنرانی و احادیث این نیازها را برطرف کند.

* مساجد چگونه می توانند در حل مشکلات مردم و جامعه مؤثر باشند؟

مساجد نقش مهمی را در حل مشکلات جامعه و مردم دارند به طور مثال در سالهای دفاع مقدس مسجد ما نقش مهمی را برعهده داشت زیرا اکثر رزمندگان از نقاط مختلف تهران به مسجد ما می آمدند. یادم هست هر شب بین نماز مغرب و عشاء حدود یک ربع درباره نیازمندیهای جبهه ها از قبیل پول و امکانات با مردم صحبت می کردم و همین مسئله در کمک مردم به جبهه ها مؤثر بود. در ایام عملیات مرصاد و هجوم منافقین به مرزهای کشور با صحبت‌هایی که با مردم داشتیم حدود 120 نفر از همین مسجد به جبهه ها اعزام شدند.

* گویا یکی از فرزندان شما هم در جبهه به شهادت رسیده است؟

بله! یکی از فرزندان من که عکسش را می بینید (به عکس شهید اشاره می کند) در جبهه شهید شده است و دو تن دیگر نیز جانباز هستند و در کنار آنها دامادهای من هم جانباز هستند. این فرزندم که به مقام شهادت نائل گشت علاقه زیادی به فراگیری علوم دینی و روحانیت داشت. یادم هست معمولا برای سر زدن به فرزندان به جبهه می رفتم و همین مسئله در مردم خیلی اثر داشت زیرا آنها می دیدند که نزدیکان من در جبهه ها حضور دارند. یک زمان یک امام جماعت مردم را به حضور در جبهه ها دعوت می کند اما نه خودش و نه خانواده اش در جبهه ها حضور پیدا نمی کنند، این باعث می شود که مردم دلسرد شوند.

* به نظرتان چه عاملی موجب جذب کودکان و نوجوانان به جبهه ها می شود؟

متأسفانه حضور جوانان در مساجد نه تنها در مسجد ما بلکه در مساجد دیگر هم کاهش پیدا کرده است. در سالهای قبل حتی تا

قبل از فتنه 88 یادم هست وقتی که در محراب می ایستادم تا حیات جمعیت برای اقامه نماز می ایستاد و غالباً هم جوان بودند اما در حال حاضر این مسئله کمرنگ شده است.

***چگونه می توان این مشکل را برطرف کرد؟**

به نظر من فعالیتهای تشویقی که از سوی بخشهای فرهنگی مساجد برگزار می شود بسیار مؤثر است. یادم هست سال 48 که به تهران آمدم در آن زمان مفاسد زیادی در تهران اتفاق می افتاد ولی با این وجود صبحهای جمعه 50 نفر از جوانان منطقه را برای درس قرآن و تفسیر به منزل می آوردیم و جوایزی را هم مانند کتاب به آنها می دادیم که بسیار در جذب جوانان مؤثر بود.

***نقش خادم مسجد را در جذب اقشار مختلف مردم چگونه می بینید؟**

در جذب مردم به مساجد دو نفر نقش مهمی را ایفا می کنند یکی خادم مسجد و دیگری امام جماعت. برخورد مناسب خادم و اخلاق نیکوی وی در کنار نظم و تلاش و وی در زمینه نظافت مسجد در حضور مردم مؤثر است. یادم هست خادمی در مسجد ما فعالیت می کرد که در زمینه های مختلف جوشکاری، برق کاری و دیگر زمینه ها تخصص داشت اما نظم در باز کردن مسجد نداشت و غالباً حتی که نیم ساعت زودتر از اذان به مسجد می آمدم پست درب مسجد می ماندم یا این خادم به نظافت مسجد اهمیت نمی داد. این رفتار خادم مسجد باعث شد که مردم از حضور در مسجد منصرف شوند. این نشان می دهد که خادم مسجد چه نقش مهمی در جذب مردم بر عهده دارد. مسجد حداقل باید هفته ای یکبار نظافت کامل شود و نظم در بازگشایی آن وجود داشته باشد.

***به نظرتان ارج نهادن به خادمی مساجد چه تاثیری بر جوانان دارد؟**

هیئت امنای امام جماعت و دیگر بزرگان مساجد باید از خادم مسجد به عنوان یک جوان نمونه تقدیر به عمل بیاورند تا جایگاه وی در نزد جوانان بالاتر برود. نکته ای هم که باید به آن توجه کرد این است که خادم مسجد باسد جوان باشد تا به عنوان الگویی برای جوانان تلقی شود.

***به نظر شما چرا در سال های اخیر ارتباط مردم با مساجد کمرنگ شده است و تنها در مناسبت هایی مانند ماه مبارک رمضان و ماه محرم در مساجد حضور پیدا می کنند؟**

حضرت علی(ع) در وصیت نامه خودشان به نکته مهمی اشاره می کنند. "اوصیکم بتقوی الله و نظم امرکم"، یعنی امام جماعت خودش و نزدیکانش در وهله اول باید تقوا را رعایت کنند. نظم هم مسئله مهمی است که باید رعایت شود. اگر یک امام جماعت مکرراً برای اقامه نماز دیر به مسجد بیاید مردم دلزده می شوند. برخورد امام جماعت با مردم باید برادر وارد و پدرانها باشد. امام جماعت در شادیها و مصائب مردم باید حضور فعالی داشته باشد. اگر کسی مریض شد برای عیادت به خانه وی بروند و یا اگر کسی فوت کرد برای شادی روح وی مراسم دعای کمیل یا توسل مسجد را در خانه او برگزار کنند. این مسائل تأثیر زیادی در جذب مردم دارد. مثلاً گاهی نامه یک امام جماعت مشکل مردم را برای دریافت وام از صندوق قرض الحسنه و یا مسکن مهر حل می کند. عده ای از ائمه جماعات از این مسئله اجتناب می کنند. این رفتارها مردم را از حضور در مساجد دلزده می کند. بنابراین باید با کمک به مردم خانواده ها را برای حضور مساجد جذب کرد.

چه انتظاری از دستگاه های مسئول برای کمک به مساجد دارید؟

خوشبختانه روحانیت شیعه از قبل از پیروزی انقلاب مستقل بوده اند و نیازی به کمک دولت نداشته اند. بعد از پیروزی انقلاب هم مساجد و روحانیت نقش مهمی در حفظ انقلاب بر عهده داشته اند و امنیتی که امروز داریم وابسته به خون شهیدان است. در حال حاضر بیشتر مساجد از مشکلات امکانات و بودجه رنج می بند بنا براین اگر تهمیدی اندیشیده شود شود و کمکی به پیشرفت امکانات مساجد شود تأثیر زیادی در حل مشکلات جامعه دارد.

***امروز برخی رذیلت های اخلاقی مانند مشکلات بدحجابی و یا نفوذ ماهواره ها در خانواده ها وجود دارد، مساجد چه نقشی در حل این مشکلات ایفا می کنند؟**

در حال حاضر مشکلات اجتماعی زیادی در جامعه وجود دارد که حل برخی از آنها از توان مساجد خارج شده است. در خصوص معضلاتی مانند بدحجابی شما نمونه هایی مانند شهید خلیلی و یا شهید محبی و یا حجت الاسلام سید محمود مصطفوی که چشم خود را از دست داده است را می بینید که امر به معروف و نهی از منکر کرده اند و هیچ حمایتی از سوی دستگاه های مسئول انجام نشده است. متأسفانه دستگاه ها این مسائل را به سمت هم پاس کاری می کنند. دولت به قوه قضائیه واگذار می کند، قوه قضائیه به مجلس و نظایر اینها که باعث گلایه مردم و اسلام شده است. نداشتن اقدام عملی از سوی دستگاه های مسئول باعث جری تر شدن اهالی فسق و فجور شده است.

در احوالات امیرالمؤمنین(ع) هست که برای حل مشکلات مردم در هوای گرم عراق آن روزها زمانی که خلیفه بودند زنی نزد ایشان آمدند و از اینکه شوهرش وی را از خانه بیرون کرده است گلایه کرده اند که ایشان خودشان شخصاً برای حل مشکل این زن و مرد پیش قدم شده اند. این مسئله هم برای ائمه جماعات ما درس است و هم برای مسئولان. گاهی برخی وساطتها از سوی ائمه جماعات مساجد هم کارساز است به طور مثال خانواده ای که مشکلی دارد با نصایح پدران ائمه جماعات مشکلات را پشت سر می گذارند.

***اینکه خانواده ها مشکلات خود را در مساجد و نزد امام جماعت مطرح کنند چه تاثیری دارد؟**

مشکلاتی از این دست این قابلیت را دارند که به دست امام جماعت حل شوند. گاهی نیاز به صحبت با زن و مرد وجود دارد. گاهی باید نصایح به طور جداگانه انجام شود. گاهی روحانی برای حل مشکلات خانواده به خانه اشخاص می رود این مسائل

مطمئناً در حضور پررنگ مردم در مساجد تأثیر دارد.

***مقام معظم رهبری در سالهای اخیر روی مسئله سبک زندگی تأکید زیادی داشته اند در این خصوص مساجد چه نقشی را بر عهده دارند؟**

در خصوص سبک زندگی، ساده زیستی مسئله مهمی است که باید به آن توجه شود. اگر ائمه جماعت زندگی ساده اسلامی را داشته باشد مردم از وی الگو می گیرند. امام خمینی(ره) که سابقه شاگردی ایشان را هم دارم در قم زندگی بسیار ساده ای داشتند، همچنین در نجف زندگی ایشان آن قدر ساده بود که خبرنگار خارجی که برای گزارش از زندگی ایشان به نجف آمده بود اذعان کرد مردی که دنیا را تکان داد در یک خانه محقر کوچک در محله فقیرنشین نجف زندگی می کرد. این مسائل در روحیه مردم اثر می گذارد در مورد مقام معظم رهبری هم شما می بینید که حسینه امام خمینی(ره) با زیلو پوشانده شده است و کاملاً ساده است. اگر روحانیون و مسئولان به این مسائل دقت کنند تأثیر آن در روحیات مردم برای حضور مساجد کاملاً مشخص می شود.

همانطور که امام فرمودند زندگی ائمه جماعات باید ساده باشد نه آن طور که زاهدانه زندگی کنند ولی از متوسط هزینه های مردم پایین تر زندگی کنند. این مسئله از همه لحاظ به نفع مملکت است.

***در پایان اگر صحبت خاصی دارید بفرمایید!**

یکی از وظایف دولت که برای حضور پرشور مردم به مساجد مؤثر است مسئله معیشت مردم است. بسیاری از افراد با اینکه بازنشسته می شوند باز هم فرصت حضور در مساجد را ندارند زیرا باید برای تأمین معیشت خود علاوه بر حقوق بازنشستگی باز هم باید به سرکار بروند. جوانان هم یا باید در دانشگاه ها و مراکز تحصیلی برای گرفتن مدرک تلاش کنند و یا برای تأمین هزینه هایی از قبیل اجاره خانه چند شیفت کار کنند. گرانی و تورم و مشکلات معیشتی مردم اجازه حضور بهتر در مساجد را به آنها نمی دهد.